

"מפרי הארץ"

"פרשת ויחי"

"יעקב אבינו סימן לבנו"

רמב"ן: ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה - כבר הזכרתי (לעיל מג יד) כי רדת יעקב למצרים הוא גלותינו היום ביד החיה הרביעית (דניאל ז ז) רומי הרשעה, כי בני יעקב הם עצמם שבבו רדתם שם במכירת יוסף אחיהם, ויעקב ירד שם מפני הרעב, וחשב להנצל עם בנו בבית אוהב לו, כי פרעה אוהב את יוסף וכבן לו, והיו סבורים לעלות משם ככלות הרעב מארץ כנען, כמו שאמרו (לעיל מז ד) לגור בארץ באנו כי אין מרעה לצאן אשר לעבדיך כי כבד הרעב בארץ כנען. והנה לא עלו, אבל ארץ עליהם הגלות, ומת שם ועלו עצמותיו, וזקני פרעה ושריו העלוהו, ועשו עמו אבל כבד.

וכן אנחנו עם רומי ואדום אחינו הסיבנו ביאתינו בידם, כי כרתו ברית עם הרומיים. ואגריפס המלך האחרון לבית שני ברח אליהם לעזרה, ומפני הרעב נלכדו אנשי ירושלים, **והגלות ארץ עלינו מאד, לא נודע קצו כשאר הגליות. ואנחנו בו כמתים אומרים יבשו עצמותינו נגזרנו לנו**, ויעלו אותנו מכל העמים מנחה לה', ויהיה להם אבל כבד בראותם כבודנו. **ואנחנו נראה בנקמת ה', יקימנו ונחיה לפניו.**

ריב"א: ויהי ימי יעקב. אמר ר"ת מאורליי' שלכך לא כתוב ויהיו כמו שנ' באברהם ויצחק לפי שלא חי יעקב בחיים טובים אלא כמנין ויהי והן הי"ד שלמד תורה בבית עבר והי"ז שנה שהיה עם יוסף בנו במצרים.

העמק דבר: כ"ז מיותר, שהרי כתיב ויהי ימי יעקב שבע שנים ומאה וארבעים שנה, וכבר כתיב שהיה בבואו למצרים מאה ושלושים שנה, אלא הפי' ויחי יעקב שהיה חי חיים טובים ומתוקנים מה שלא הורגל כזה בארץ ישראל.

ויהי ימי יעקב שני חייו. אין הלשון מדוקדק, והכי מיבעי, ויהי ימי שני חיי יעקב, אלא משמעות ימי כאן חליפות הזמנים, שנשתנה הרבה על יעקב ונתהפך מטובה לרעה ומרעה לטובה כ"פ, וכך משמעות המקרא ובימי אקרא [תהלים קט"ז ב'] היינו בחליפות הזמנים עלי, כמש"כ בהר"ד בס' דברים ל"ג כ"ה עה"פ וכימ"ך דבאך. וסיפר הכתוב שכל חליפות הזמנים היה בשני חייו וגו', בזה המשך עברו עליו כמה חליפות מה שעובר על אנשים אחרים רוב חליפות כאלה במשך הרבה שנים יותר מזה הסך של קמ"ז שנה, **והיינו משום שהיה בהשגחה ונעשה פתגם ההשגחה מהרה דבר בעתו.**

הרחב דבר: ומיעקב אבינו סימן לבניו שעיקר חיותם ורוב השנים יהיו בגלות, ועוד היה סימן שכל זמן שיחפצו להיות בגרות יחיו בטוב כמש"כ בפרשה דברית בין הבתרים. וכבר הראנו לדעת לעיל פ' ל' ול"א שהיה יעקב אבינו סימן לבניו בגלות ביותר מאבותינו אברהם ויצחק, והיינו שאמרו בתענית ד"ה יעקב אבינו לא מת כו' א"ל מקרא אני דורש כי הנני מושיעך מרחוק ואת זרעך מארץ שבים, מקיש הוא לזרעו מה זרעו בחיים אף הוא בחיים, והוא פלא.

והנראה באשר ראינו שהוקשו יעקב לזרעו לסימן הליכות עולמם, וא"כ יש לנו לומר דמה יעקב עלה ממצרים מקום גלותו לא"י בכבוד מאד נעלה, כך יצאו ישראל מארץ שבים בימי משיח. ומזה יש להקיש עוד מה זרעו בחיים הרגישו את כבודם לשובע רצון כך יעקב בחיים, כשהעלוהו ממצרים ברוב כבוד היה מרגיש כענין יקרא דמותא, ויעקב הרגיש ביותר כמו שהוא חי. ועיקר סיבה זו שיהא רוב חיותנו בגלות כבר נתבאר בפ' לך י"ז ו' דהקב"ה גלה לאברהם אבינו אשר נתנו בניו להיות לאור גוים, וזה אי אפשר רק כשהם מפוזרים בגלות, ויותר מזה דברנו בס' דברים ס"פ תבא תכלית הפזור הנפלא של ישראל, וכן יעקב אבינו כשבא למצרים שהיה אז עיקר הישוב שם, נתגדל בזה שמו ית' כשראו השגחתו על יעקב וזרעו.

משך חכמה: הענין, שהאדם, יש אחד שחי לעצמו [גם זה טוב], ויש שחי לבניו, ויש שחי לעירו, ויש שחי לכל העולם, ועל זה נאמר (משלי י, כה) "וצדיק יסוד עולם". ויעקב אבינו, לא בעירו לבד היה חי, ולא בארץ גושן לבד, רק בכל ארץ מצרים. והיינו שפסק הרעב ממצרים, שבירך לפרעה שיעלה היאור בשבילו. וזה שאמרו "אבל כבד זה למצרים" (בראשית נ, יא) - ולא לארץ גושן בלבד, שחזר הרעב למקומו אחר פטירתו. ולכן רבינו הקדוש קרי אנפשיה (ירושלמי כתובות יב, ג) "וחייא יהודה י"ז שנה בציפורי", - היינו שמענותנותו הקטין כבודו שאינו חי רק בציפורי. אבל האמת שר' חנינא צווח (ירושלמי כלאים ט, ד): אי לכם עוברות שבארץ ישראל! הרי שכבודו הגין על כל ארץ ישראל, ודו"ק. וזה ש"ראו אחי יוסף כי מת אביהם" (נ, טו), היינו שחזר הרעב למקומו, וכמאמר הספרי פרשת עקב (פרשה לח), ולכן יראו מפני יוסף. עוד יש לאמר, דיודע דקבר צדיק מכפר, ומצאנו לירמיה שהלך על קברי האבות, וקבר משה מכפר על עון פעור כמאמרם בסוטה. וזה שאמרו "אבל כבד זה למצרים", היינו מה שאין הקבר במצרים, ודייק "זה", והבן.

"מפרי הארץ"

הלכה

אורוֹז זזיים

א' אכל גלידה לפני הסעודה ומתכנן לאכול גם בסעודה האם יברך ברכה אחרונה?

תשובה: לא יברך. (עיין סימן קע"ו)

ב' שתה מים לפני הסעודה ושותה גם בסעודה האם יברך?

תשובה: ספק וישתה פחות מרביעית. (עיין סימן קע"ד)

יורה דעה

א' האם מי שאינו שוחט יכול להוציא בברכתו מי ששוחט?

תשובה: לדעת הש"ך לא יכול א"כ שוחט בעצמו לדעת הט"ז יכול. (עיין בסימן א')

ב' האם צלחת מיקרוגל צריכה טבילה?

תשובה: אם שמים אוכל על הצלחת עצמה צריך. (עיין בסימן ק"כ)

אבן העזר

א' כתב גט שלא לשמה והעביר קולמוס לשמה האם מהני?

תשובה: לא מהני ויש מפקפקים שמהני. (עיין בסימן קל"א)

ב' כתב גט לשמה וחתם שלא לשמה האם מהני?

תשובה: אם מסר לא בפני עדים אינו גט ואם בפני עדים הגט פסול וי"א שאינו גט. (עיין בסימן קל"א)

חושן משפט

א' קנה כלי עבור חבירו בשליחותו מכסף השליח ורוצה ליקח לעצמו האם יכול?

תשובה: אינו יכול. (עיין בסימן קפ"ג)

ב' האם צריך המשלח לשלם כשעת הקניה או כשעת התשלום?

תשובה: כשעת הקניה. (עיין בסימן קפ"ג)

"אשרקה להם ואקבלם"

אור החיים: או יאמר על זה הדרך שהכתוב מדבר בב' הגאולות המפורסמות, הא' היא של מצרים, והב' היא גאולה העתידה בעז"ה, כנגד גאולה הא' אמר אוסרי לגפן על דרך אומרו גפן ממצרים תסיע שאז כפה ה' לפנייהם בחינה אחת הנקראת עיר והוכנע לפני הגפן וכנגד גאולה הב' בעז"ה שתהיה בימינו אמר ולשורקה פירוש בעת אשר ישרוק ה' דכתיב (זכרי' י') אשרקה להם ואקבצם אז בני אתונו אמר לשון רבים לומר כל בחינת האומות כי ביציאת מצרים לא הכניע ה' לפנייהם אלא ראש אומות שהם מצרים וכנען שהם ז' עממין היו ראש ותגבורת לכל האומות אבל ע' אומות לא הוכנעו ולא ניתנו להם, **אבל לעתיד לבא בעז"ה לא יניח מהאומות אומה גדולה או קטנה שלא תנתן להם**, והוא אומרו בני אתונו פירוש מלבד עירה אלא גם בני אתונו, ואולי נוכל לומר עוד על דרך מה שאמרו בזוהר (פנחס רל"א ב) כי בסטרא אחרא הנקבה היא יותר חזקה מהזכר כי הזכר נוטל יותרת שלה ונקרא יותרת הכבד,

וכדבר הזה ובחזיון הראוני בחלום שהאבקתי במלחמה עם הזכר ויהי נקל בעיני להכניעו והפלתי אותו בכחי ולנקבה נתאמצתי בכל כחי כמה פעמים ואחר כמה טרחות יכולתי להשליכה כמה מעלות למטה לארץ אך לא כבעלה הזכר, ולזה אמר כנגד גאולה העתידה ולשורקה עת אשר ישרוק ה' ויקבצם בני אתונו אותם שבאים מכח הנקיבה גם אותם יאסור ה' לפני בני ישראל. ולא יקשה בעיניך שאנו מחלקים דברי הכתוב חלק בימי משה וחלק בימי המשיח, כי הלא ידעת דברי הזוהר הקדוש (ח"ב קכ א) כי משה הוא הגואל אשר גאל את אבותינו הוא יגאל אותנו וישיב בנים לגבולם דכתיב (קהלת א') מה שהיה הוא שיהיה ר"ת משה ולא יקשה בעיניך דבר זה באומרו הלא מלך המשיח משבט יהודה מזרעו של דוד המלך ע"ה וי"א (סנהדרין צח ב) דוד עצמו מלך המשיח דכתיב (יחזקאל ל"ז) ועבדי דוד מלך עליהם כמשמעו ואם כן היאך אנו אומרים שהוא משה הבא משבט לוי.

יש לך לדעת כי בחינת נשמת משה, ע"ה היא כלולה מי"ב שבטי ישראל כי כל הס' ריבוא היו ענפיה ע"ה וענף שבטו של דוד במשה הוא, ולזה תמצאנו בארץ מדבר שהיה מלך וכהן ולוי ונביא וחכם וגבור שהיה כולל כל הענפים שבקדושה ולעתיד לבא תתגלה בעולם שורש המלכות שבמשה שהוא עצמו מלך המשיח והוא דוד והוא יבין ושילה.

”מפרי הארץ” סימנים ז”א ז”ב

בעניין: שיאזור מתניו ויכסה ראשו בשעת תפלה \ הנצרך לנקביו, ודין רחיצה לתפלה ושאר הכנות לתפלה.

תשובה: לפניו עד פרסה מאחריו עד מיל אם יפסי השירה פטור כשהדרך קשה חייב יושב בביתו עד מיל אם יפסיד זמן תפילה או תפילה בציבור ינקה במידי דמנקי.

ח: נטל ידיו והסיח דעתו, האם יכול לכתחילה להתפלל, לקרוא ק”ש, לברך וללמוד, האם צריך ליטול כשיש מים מזומנים, כשיש מים בעיר, והאם צריך לנקות במידי דמנקי?

תשובה: להתפלל לא לקרא קר”ש מחלוקת לברך וללמוד יכול וצריך ליטול אם יש מים מזומנים וינקה במידי דמנקי.

ט: האם נחשב טינוף – נגע בטיט, נגע ברפש, מקום המכוסה בגופו, נגע בשערו, חיכך בראשו, נגע בצואת האוזן והאף?

תשובה: טיט ורפש אפשר שמותר והפמ”ג מחמיר וניראה להחמיר לכתחילה ברפש מקום המכוסה הוי טינוף וכן חיכך בראשו אבל נגע בשערו מותר לכלוך האף והאוזן מחלוקת.

י: צדקה לפני תפילה – מה מעלתה, באיזה מקום נכון ליתן, ובאיזה מקום לא נכון לקבץ?

תשובה: ואני בצדק החזה פניך ונכון ליטן כשמגיע לפסוק והעושר וכו' בואתה מושל בכל ולא יקבצו בעת קריאת התורה.

א: האם צריך לחגור חגורה בשעת התפילה?

תשובה: צריך וי”א דוקא מי שרגיל כל היום ומידת חסידות יש בכל גוונא.

ב: האם נחשב כיסוי הראש – יד של עצמו, יד חברו, כובע רשת?

תשובה: יד עצמו לא, יד של חברו וכובע רשת כן.

ג: דין היכון – האם מותר להתפלל בלי מגבעת, במכנסים קצרות, במגפים, בסנדלים עם או בלי גרבים. ומה הכלל בזה?

תשובה: צריך להיות לבוש כדרך שעומדים לפני חשובים ותלוי במנהג המקומות ולפ”ז כתב המשנ”ב להיתפלל במגבעת ולא במגפיים וכדו’.

ד: כשעובר זמן תפילה האם יתפלל, פרט?

תשובה: רק אם יכול לעמיד עצמו שעה וחומש מתפלל.

ה: מ”ט נקטו לשון פרסה ולא שעה וחומש?

תשובה: שאפילו יושב בבית צריך לשער כאילו הוא מהלך [לחומר].

ו: מה צריך לדאוג לפני תחילת תפילת י”ח?

תשובה: להסיר כיחו וניעו וכל דבר הטורדו.

ז: נגע בידיו במקום מטונף, כמה צריך לילך בדרך לפניו ולאחריו, מ”ה אם יפסיד השיירא, מ”ה כשהדרך קשה, מ”ה ביושב בביתו, מ”ה אם יפסיד זמן תפילה או תפילה בציבור?

"מפרי הארץ"

"מבלית הוועד"

מהרב אליעזר שטיינמן שליט"א

בענין סעודה שלישית שנמשכה למוצ"ש

קיי"ל בריש סי' רצט דהמתחיל סעודה שלישית מבעו"י שרי לי' להמשיך לאכול אפי' משתחשך.

אמנם חידוש גדול מובא בשם הגרי"ז מבריסק, דאסור לאכול משתחשך דברים שאינן באים מחמת הסעודה, דכיון שאינן נפטרים בברכת המוציא וצריכין ברכה ראשונה א"כ לא שייכי לסעודה ואין ע"ז את ההיתר של התחיל מבעו"י. (ונפק"מ באכילת פירות חיים דצריכין ברכה ראשונה כמבואר בסי' קעז ס"א, ולענין מבושלים (קומפוט) וגלידה תליא בדינא אי צריכי ברכה - עי' בהערות שמשנ"ב הוצאת 'דרשו' הערה 7 והערה 11).

ויש כאן חידוש, דאזלינן בתר ברכה ראשונה דכיון דאינן נפטרינן בהמוציא לא חשיבי כחלק מהסעודה ולא אמרינן דכיון דחזינן דנפטרינן בברכה"מ ויש להם קצת שייכות לסעודה סגי בזה לענין התחיל מבעו"י.

ובספר אהל יוסף (ליקוט עמ"ס ברכות ח"ב עמ' תטז) מובא מהגאון ר' משה שטרנבוך דהביא כן בשם הגר"ח מבריסק (ולא הגרי"ז) והוא פליג ע"ז, דרק לענין ברכה צריך ברכה בפנ"ע אבל לשאר מילי הוי חלק מהסעודה, וכן מנהג העולם שממשיכין לאכול משתחשך גם דברים שאינן באין מחמת הסעודה. [ובספר תשובות והנהגות ח"ד סי' עה מיקל מטעם אחר, דמה דבהתחיל בהיתר סעודה ג' אי"צ להפסיק הוא משום דכיון שעוסק במצות עונג שבת אי"צ למנעו משום האיסור לאכול קודם הבדלה וממילא לפי"ז גם מידי דלא שייך לסעודה רשאי לאכול כדי לקיים מצות עונג שבת].

ובקונטרס משנת המועדים להגאון ר' איתמר גרבוז [פסח סי' לז] הביא בשם הג"ר נפתלי קופשיץ להוכיח מהמ"ב שלא חשש לחומרת הגרי"ז, דבסי' רעא ס"ח פסק השו"ע דמי שלא קידש בליל שבת יש לו תשלומין כל היום, וכל המ"ב בשם הפמ"ג דאם לא קידש עד בין השמשות של מוצ"ש, דינו תלוי דאם התפלל, חייב בקידוש רק מדרבנן ויקדש בלא שם ומלכות דספק ברכות להקל, אבל אם לא התפלל חייב בקידוש מדאו' ויקדש בשם ומלכות, והנה בדברי הפמ"ג אינו מפורש אם יעשה קידוש עם הדינים דרבנן (על היין ובמקום סעודה) או דנימא לענין זה ספיקא דרבנן לקולא, אבל המ"ב הבין דסתמא משמע דדינו ככל קידוש, והקשה איך ישתה היין ויאכל הסעודה הא בביה"ש אסור לאכול (דאפי' בספק חשיכה אסור לאכול ולשתות משקין זולת מים קודם הבדלה) ותיירץ ע"ז בשער הציון ס"ק מז וז"ל צ"ל דאיירי שהוא באמצע סעודה שלישית א"נ דקידוש שמקורו דאו' דוחה איסור הטעימה שקודם הבדלה שהוא מדרבנן עכ"ל. ויש כאן חידוש בתירוץ דאף שדין קידוש על היין וטעימתו ואכילת הסעודה במקום קידוש אינן אלא דינים דרבנן מ"מ כיון שעיקר קידוש דאו' גם הפרטים דרבנן דוחים, [והא דלא פירש בפשוטו דהמצוה דרבנן דוחה איסור דרבנן וכמו בדינים דאו' דעשה דוחה לא תעשה - י"ל דאין כאן קיום מצוה אלא בעת אמירת הקידוש דהוא המצוה, אבל שתיית היין ואכילת הסעודה במקום הקידוש אינן אלא תנאי בעלמא בהקידוש, דמצוות אמירת הקידוש אינו כתיקונו אא"כ הוא על היין ובמקום סעודה], וכיון שזה תירוץ מחודש לכן תירץ המ"ב מתחילה תירוץ אחר, דיש לדחוק ולאוקמי דינא דהפמ"ג באופן שהוא באמצע אכילת סעודה ג'.

וקשה על תירוץ א' דמיירי שכבר התחיל לאכול, דאכתי איך ישתה היין הלא יין טעון ברכה בפנ"ע ולא נפטר בהמוציא א"כ לדברי הגרי"ז לא יועיל ע"ז התחיל בהיתר, אע"כ מוכח מהמ"ב דלא חשש לחומרת הגרי"ז.

והגרא"ג כתב שם לדחות הראיה, דאיכא לאוקמי (לפי תירוץ הראשון) דמיירי שכבר שתה יין בסעודה שלישית והלא שיטת הרמב"ם פ"ל ט"י משבת דצריך לקבוע כל הג' סעודות על היין, וכיון שכבר שתה יין יכול לשתות גם כוס הקידוש, ועוד יש לדחות דגם להגרי"ז שאוסר לאכול פירות יודה דשרי לשתות יין, ומשום דיין אף שטעון ברכה לא דאינו חלק מהסעודה אלא מפני חשיבותו קובע ברכה לעצמו, א"כ לענין התחיל בהיתר שפיר יש להתיר גם בשתיית יין עכ"ד.

והנה תירוץ הראשון בודאי דוחק לאוקמי בשתה יין, ואף שדברי הרמב"ם דיש לשתות יין בסעודה שלישית הוזכרו במ"ב סי' רצט ס"ק כא דטוב להדר כן, רבים אין נוהגים הכי והו"ל להמ"ב להזכיר דמיירי ששתה יין.

”מפרי הארץ”

ולענין תירוצו השני דיין נחשב בא מחמת הסעודה אלא שמחמת חשיבותו קובע ברכה לעצמו, כן מפורש בשו"ע סי' קעד ס"ז ובמ"ב סק"א.

וא"כ עולה לן דאף להגרי"ז שמחמיר באכילת דברים שאינן באין מחמת הסעודה כגון פירות מ"מ יש להתיר לשתות יין דזה הוי חלק מהסעודה. ומה"ט יש להתיר לקדש על היין כשהוא באמצע סעודה ג' כיון שהיין הוא בא מחמת הסעודה.

ואכתי יש לדון בזה, דאף שנתבאר דהתחיל בהיתר מתיר גם לשתות יין אבל לשתות יין דקידוש לא יהיה היתר.

דהנה מצינו כמה שיטות לענין ברכה ראשונה באכילת מרור בליל הסדר, דשיטת התוס' פסחים קטו ד"ה והדר, דכיון שנאכל בתוך הסעודה ל"צ ברכה ונפטר בהמוציא כמו בעלמא דירקות הנאכלין בתוך הסעודה חשיבי באים מחמת הסעודה לפי שגוררין הלב לאכול, אולם הביאו שיטת ה"ר יוסף טוב עלם דבעי ברכה ונפטר בברכת בפה"א שבירך על הכרפס, וכן שיטת רש"י ורשב"ם שם דף קיד ע"ב, (אך בתוס' הנ"ל כתבו דל"ש לפוטרו בברכת הכרפס שהרי הפסיק בהלל והגדה, וע"כ דל"צ כלל ברכה) ועי' בבאור"ל תעג ס"ו ד"ה ואינו, דיש נפק"מ לדינא בין ב' השיטות לענין ברכה אחרונה דהכרפס אם אכל ממנו כזית, וע"ש בבה"ל שמחדש סברא נוספת שברכת הכרפס לא פטרה להמרור לפי שכל חד מינייהו הוא מצוה בפנ"ע וכמו שארבע הכוסות מברכין על כל א' ברכת בפה"ג בפנ"ע. – ושיטה שלישית הוא בתוס' ברכות מב דל"צ ברכה דחשיב בא מחמת הסעודה משום דרחמנא קבעי' חובה ושייך להמצה.

וצ"ב שיטות הראשונים דס"ל דמרור טעון ברכה, ואמאי לא נפטר בהמוציא ככל ירקות שבסעודה וכדס"ל לתוס' בפסחים, ועי' בזה בתוס' בפסחים בסוף דבריהם שכתבו ליישב זאת "ושמא אינו מחשיבו (ה"ר יוסף טו"ע) פרפרת הפת כיון שאין אוכל ממנו (מהמרור) אלא כזית". ועי' בערוך השלחן סי' תעג ס"ח שכתב סברא נוספת דכיון שהמרור בא לשם מצוה ולא לשם אכילה לכן לא חשיב כבא מחמת הסעודה.

ויש בדבריו חידוש גדול, דהנה בודאי כל האוכל דברים שרגילין לבא מחמת הסעודה לשובע, והוא אוכלן שלא להשביע אלא לקינוח ותענוג, אי"צ ברכה דאזלינן לפי דרך העולם, (עי' במ"ב הוצאת 'דרשו' קעז הערה 7) א"כ מה איכפ"ל שאוכל הירקות (המרור) לשם מצוה וצ"ל דאכילת מצוה יש לו שם בפנ"ע ואין כאן אכילה אלא מעשה מצוה ולכן לא חשיב בא מחמת הסעודה.

והנה לפי סברת הערוה"ש ה"נ בנידון המ"ב הנ"ל, שבאמצע סעודה שלישית מקדש על היין, וביארנו דאף להגרי"ז שרי כיון שייך חשיב בא מחמת הסעודה (ומה שצריך ברכה בפנ"ע הוא מפני חשיבותו) אבל אכתי יש להחמיר שלא לקדש על היין דכששותה משום מצות קידוש לא חשיב בא מחמת הסעודה, ואמנם לתירוץ בתרא דהשעה"צ ישתרי, אבל לתירוץ קמא לא. [ואמנם י"ל דהמ"ב לא ס"ל כהערוה"ש וממילא אכתי לא יהיה ראייה דלא כהגרי"ז מהמ"ב, אבל עכ"פ נראה דלפי הערוה"ש יש להחמיר דמי שלא קידש עד ביה"ש ונזכר באמצע סעודה ג', יקדש אבל לא ישתה היין].